

Slovo na záver

Jaskyne Aggtelekského a Slovenského krasu sú od decembra 1995 zaradené do zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Toto konštatovanie má nepopierateľnú závažnosť, ale podstata prírodného dedičstva nám často unikala do oblasti pocitov. Podstatu prírodného dedičstva tvorí forma kultúrneho odkazu, ktorý má pôvod v organickom a anorganickom svete a povahou svojej existencie prechádza z pokolenia na pokolenie (Lalkovič, 2003). Kultúrny odkaz nie je niečo hmotné, čo by mohol vlastníť jednotlivec. Je to hodnota iba pre celú spoločnosť, ktorá ju prisúdila objektom prírodného prostredia a deklarovala tiež potrebu, aby táto hodnota prechádzala z pokolenia na pokolenie. Aby sa tak stalo, musíme tieto prírodné hodnoty fyzicky zachovať a zároveň dosiahnuť, aby boli hodnotami - kultúrnym odkazom - aj pre ďalšiu generáciu. Preto je potrebné verejnosť oboznamovať s hodnotami jaskýň a podporovať tiež ich ďalší výskum a prieskum. Práve v procese poznávania jaskýň totiž tento kultúrny odkaz vznikol. Pomôcť nám pri tom môže unikátna podstata jaskynného fenoménu, ktorá je nielen estetická, ale aj náučná a zároveň nás s jaskyňami spája aj určitý pocit tajomna. Populárno-náučné publikácie sú teda jednou z najlepších foriem prezentácie hodnôt jaskýň, ktoré zároveň prispievajú k rozvoju kultúrneho odkazu, ktorý s nimi spájame a tým aj k ich ochrane. Ak sa nám to v tejto knihe podarilo, tak iba vďaka pomoci mnohých ľudí, ktorí rôznou mierou prispeli k vzniku tejto publikácie.

Naša vďaka patrí hlavne dobrovoľným jaskyniarom, ktorí jaskyňu objavili a následne skúmali počas celého obdobia, od kedy môžeme vstúpiť do jej podzemných priestorov. Priamo na príprave podkladov pre knihu sa podieľali členovia Spleoklubu MINOTAURUS Pavol Horváth, Zoltán Jerg a Vladimír Kóňa. Prvý podnet na napísanie monografie pochádza od Branislava Šmídu zo Speleo UK Bratislava, ktorý prispel zmapovaním bočnej vetvy jasky-

ne. Naš obdiv a vďaka patrí všetkým spoluautorom a autorom fotografií, ktorí napriek neistému výsledku (kniha nemala zabezpečené financovanie) venovali svoj vzácny čas a fundovane prispeli k obsahu tejto knihy. Ďakujeme aj RNDr. Pavlovi Bosákovi, DrSc. za cenné pripomienky ku kapitole o vývoji krasu. Pánovi Milanovi Hlivákovi ďakujeme za všestrannú pomoc a Ivanovi Kanalovi za pomoc pri fotení v jaskyni. Bez pomoci pracovníkov Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva a Banického múzea v Rožňave, ktorí nám pomohli pri vyhľadani potrebných archívnych materiálov, by sme len ťažko mohli napísať niečo o histórii prieskumu Krásnohorskej jaskyne. Osobitná vďaka patrí pánovi Miroslavovi Boldišovi, riaditeľovi Regionálnej rozvojovej agentúry v Rožňave, vďaka ktorému sa podarilo vyriešiť financovanie a kniha mohla po rokoch uzrieť svetlo sveta.

Biospeleologický prieskum fauny Krásnohorskej jaskyne sa uskutočnil s podporou výskumných grantov APVT - 20-035802. Ďakujeme našim študentom - kolegom Bc. K. Rajecovej a Bc. M. Lukášovi za aktívnu pomoc pri zbere. Mgr. J. Svatoň (Martin) a Mgr. T. Jászay (Bardejov) identifikovali pavúky a chrobáky do druhej úrovne, čím prispeli k poznaniu zástupcov týchto skupín fauny obývajúcich jaskyňu. Výskum jaskynných výplní a minerálov bol vykonávaný za prispenia akademického projektu AVOZ 30130516 Akademie věd České republiky.

Na záver chceme vyjadriť ešte nádej, že táto kniha splní aj svoje poslanie ako úvodná publikácia voľnej edície o jaskyniach svetového prírodného dedičstva a dočkáme sa postupne ďalších dielov, ktoré nám prinesú množstvo nových poznatkov aj estetických zážitkov z podzemia Slovenského krasu.

